

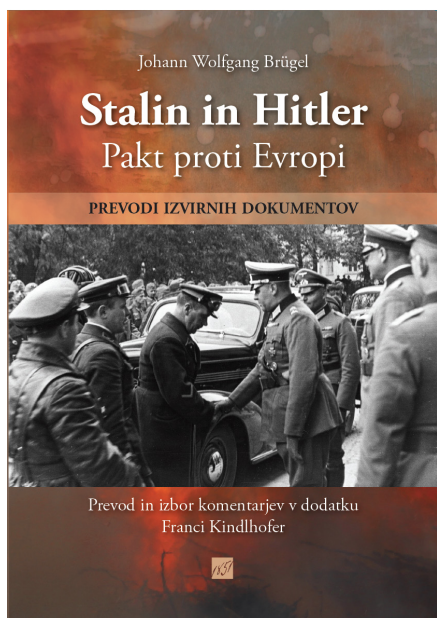

CELJSKA MOHORJEVA DRUŽBA

Prva slovenska založba

CELJE - LJUBLJANA

JOHANN WOLFGANG BRÜGEL: STALIN IN HITLER. PAKT PROTI EVROPI

Podatki o knjigi

- Avtor: Johann Wolfgang Brügel
- Naslov: Stalin in Hitler
- Podnaslov: Pakt proti Evropi
- Prevedel: Franci Kindlhofer
- Spremnna besedila: Paweł Czerwiński, dr. Jože Možina
- Uredila in dokumente pregledala: Eva Senčar
- Velikost: 148 mm x 210 mm
- Vezava: mehka z zavahi
- Število strani: 320
- ISBN: 978-961-278-466-9
- Cena: 25 €
- Založnik: Celjska Mohorjeva družba
- Leto izdaje: 2019

Kontakt

Uredništvo

T 01 244 36 70

urednistvo@celjska-mohorjeva.si

Podrobnosti sovjetsko-nemškega povezovanja

Pričujoča Brügelova zbirka državnih in partijskih dokumentov je vpogled v skoraj neverjetno razsežnost podpore, ki je je bil Hitler deležen s strani sovjetske politike in vseh svetovnih komunističnih partij v začetnem obdobju priprav na vojno; je odgovor na sprenevedanje Sovjetske zveze. Objava teh dokumentov je pomemben prispevek k razumevanju razvoja nacionalnih politik povojne Evrope, slovenski prevod pa je prevajalec in poznavalec vojne in povojne zgodovine Franci Kindlhofer dopolnil z nekaterimi zapisi drugih avtorjev, ki dogajanje še dodatno osvetljujejo.

Ob izidu knjige *Stalin in Hitler. Pakt proti Evropi* (Europa-verlag, 1973) so bili ti dokumenti javnosti in zagotovo tudi analitikom večinoma neznani, 80 let po njihovem nastanku in štiri desetletja po prvi objavi pa še tudi danes omogočajo razsvetliti marsikatero nejasnost.

Že v uvodu J. w. Brügel nakaže, kako je komunistična propaganda poskušala opravičiti Stalinovo podporo Hitlerju. Mnogi dokumenti, ki ponazarjajo dvoumno komunistično politiko od avgusta 1939 do 22. junija 1941, so veljali za izgubljene. V tej knjigi je tudi prvič omenjen sporazum med nemškimi obrambnimi silami Wehrmacht in rusko Rdečo armado, ki se obvezuje uničiti dele poljske vojske.

S to knjigo je končno zapolnjena pomembna vrzel v vedenju o ključnih dogodkih in odgovornosti obeh totalitarizmov za začetek druge svetovne vojne. Knjiga, ki sloni na originalnih dokumentih in njihovi analizi, razkriva zanimive podrobnosti sovjetsko-nemškega povezovanja. Med drugim pojasni, da so pobudo za tesnejše prijateljstvo dali Sovjeti in da so ti ves čas, predvsem Stalin, verjeli v trdno povezavo z nacisti. S paktom, posebej njegovim tajnim protokolom, so Sovjeti Nemcem zaščitili hrbet, ko so ti napadali svobodne evropske države. A isto, in to se ob vrednotenju vzrokov in poteka druge svetovne vojne pozablja, so počeli tudi Sovjeti. Napadli so Poljsko, Finsko, Romunijo, Litvo, Latvijo in

Estonijo. Z dvema gospodarskima sporazumoma, ki sta sledila omenjenemu paktu, pa so Sovjeti poleg vsega s surovinami in žitom še izdatno podpirali nemško invazijo v Evropi. Pakt proti Evropi je tako pravo ime za to zgodovinsko delo, ki mu želimo, da najde pot med čim več resnicoljubnih bralcev.

O avtorju

Johann Wolfgang Brügel (1905–1986), rojen kot sin sodnika v Hustopečah na Češkem. Od leta 1923 do 1928 je na nemški univerzi v Pragi študiral pravo. Do leta 1930 je bil zaposlen v državni upravi. Leta 1924 se je vključil v stranko nemških socialnih demokratov, od 1930 do 1938 je bil osebni tajnik predsednika stranke in socialnega ministra češke vlade. Naslednje leto je pred nacisti emigriral v Francijo, kjer je pisal za socialistični časopis, leto kasneje pa v Veliko Britanijo. Po vojni se je vrnil na Češko, a je zaradi komunizma leta 1946 ponovno emigriral v Veliko Britanijo. Umrl je 15. novembra 1986 v Londonu. 1989 je postal častni meščan rojstnega kraja Hustopeče, leta 1991 so mu podelili Masarykovo odlikovanje.

Literarna dela: *Tschechen und Deutsche 1918–1938* (1967), *Czechoslovakia before Munich* (1973), ***Stalin und Hitler – Pakt gegen Europa*** (1973) (***Stalin in Hitler. Pakt proti Evropi***), *Tschechen und Deutsche 1939–1946* (1974).

Knjigi so dodana besedila iz knjige **Wolfgang Leonhard: Der Schock des Hitler-Stalin-paktes** in nekatere druga: Wolfgang Leonhard: *Šok po paktu Hitler-Stalin*; Stephan Raabe: *Pakt Hitler-Stalin in začetek druge svetovne vojne, Boj za spomin*; Henning Sietz: *Hudičev pakt*; Dietmar Müller, Stefan Troebst: *Pakt Hitler-Stalin iz leta 1939 v evropski zgodovini in spominu*; Horst Möller: *Mednarodna nestabilnost in izbruh druge svetovne vojne s strani Hitlerja s Stalinovo pomočjo*.

Iz knjige

Stalin in nemški zunanji minister von Ribbentrop ob podpisu pogodbe v Moskvi

65 Hitler in Stalin sta se odločila za prijateljstvo

Moskva, 24. avgusta 1939

Zunanji minister rajha je ob njegovem slovesu v Moskvi izjavil: Nemčiji in Rusiji je v preteklosti šlo vedno slabo, če sta si bili sovražni, ampak zelo dobro, če sta bili prijateljski. Včeraj je bil za oba naroda usoden dan. Firer in Stalin sta se odločila za prijateljstvo. Pakta o nenapadanju in o konzultacijah, katerega sva, gospod Molotov in jaz, podpisala sinoči, je trden in

80

nepremakljiv temelj, na katerem bosta gradili obe državi in tako prišli do tesnega sodelovanja. Mogoče je to eden od najpomembnejših preobratov v zgodovini dveh narodov. Nemčijo in Rusijo so poskušali obkoliti in ravno iz tega poskusa je nastalo nemško-rusko razumevanje.

66 Ribbentrop podpiše Molotovov osnutek

*Pogodba o nenapadanju
med Nemčijo in Zvezo socialističnih sovjetskih republik*

Vlada nemškega rajha in vlada Zveze Socialističnih sovjetskih republik, sledeč želji utrjevanja miru med Nemčijo in ZSSR in izhajajoč iz osnovnih določil pogodbe o nevtralnosti, sklenjene v aprilu 1926 med Nemčijo in ZSSR, sta dosegli naslednji dogovor:

Člen I.

Obe strani, ki sklepata pogodbo, se obvezujeta, da se odpovedujeta vsakega nasilnega akta in kateregakoli agresivnega ravnanja druga proti drugi. To velja tudi v zvezi z drugimi silami.

Člen II.

Če bo katera od pogodbenih strani predmet kakšnega nasilnega akta ali bi bila napadena s strani tretje države, ne bo druga pogodbeni stran tisto državo podpirala.

Člen III.

Vladi obeh pogodbenih strani bosta v bodočnosti stalno med seboj v tesnem kontaktu, da se bosta med seboj obveščali o vprašanjih, ki zadevajo skupne interese.

Člen IV.

Nobena obeh pogodbenih strani se ne bo udeležila nobenih grupacij sil, ki bi bile usmerjene neposredno ali posredno proti pogodbeni strani.

Člen V.

V kolikor nastanejo med obema pogodbenima stranema spori ali konflikti o teh ali onih vprašanjih, bosta ob strani te spore ali konflikte reševali izključno na podlagi prijateljskih izmenjav mnenj ali v skrajnem slučaju s posredovanjem nevtralne komisije.

81